

Reuben Ng'ambi is helemaal klaar voor mijn bezoek. Hij stelt voor om te beginnen met een rondleiding en dan samen in gesprek te gaan. Natuurlijk gaan we wel eerst langs de directeur van deze Mwenyeheri Anuarite Schools. Ook deze keer begroet father Desiderius mij hartelijk. Ik voel me erg welkom. Hij vertelt in zijn kantoor, naast de hele grote kerk, over de afgelopen moeilijke jaren en ook hoe het mede dankzij de stichting toch gelukt is om een aantal dingen op de school te verbeteren. Corona heeft een sterke wissel getrokken; de school moest dicht en leraren ontslagen. Ook nu lukt het veel ouders niet om het schoolgeld - volledig - te betalen. Reuben knikt instemmend als de father hierover vertelt. Het blijft een struggle om alles gaande te houden. Ik wens hen kracht hierbij en zeg dat ik hoop dat het langzaam maar zeker weer lukt om de school helemaal op volle kracht te laten draaien.

“Het is voor zo'n grote school best stil op het terrein”, merk ik op, als Reuben en ik even later weer buiten zijn. “Dat klopt”, zegt hij. “Dat komt omdat de hoogste klassen van de lagere school vandaag en morgen examens hebben. Dan vragen we de leerlingen van de andere klassen om deze twee dagen thuis te blijven”, legt hij uit. “Dit is belangrijk voor de concentratie van de examenkandidaten.”

Wie wel aanwezig is en me met net zo'n grote glimlach begroet als ruim twee jaar geleden is zuster Germana Senye. Zij is de directeur van de onderbouw. In haar mooie kantoor vertelt ze dat ze blij is met de vorderingen van de school. De klaslokalen zijn met de twee laatste uitgebreid en de lagere school is nu helemaal compleet. Er is zelfs ruimte voor een personeelskamer. Deze showt de zuster met trots. En ik moet mee om de wc's te bekijken. Ook hier is de afgelopen tijd hard gewerkt en de ruimte voor de meisjes heeft naast een heel aantal toiletten ook een aparte verkleedruimte gekregen.

Waterproject

Na deze bezichtiging lopen we gedrieën richting het nieuwe grote project: de eetzaal. We lopen vanaf de kleuterschool en komen dan eerst langs een kraantje. Reuben draait het open en geniet zichtbaar als drinkt hij van het frisse water dat daar uit stroomt. Zeker zo blij kijkt hij als hij samen met zuster Germana daarna de grote nieuwe watertanks laat zien. Hier is 545.000 liter vers drinkwater beschikbaar voor zeshonderd lagere schoolkinderen en tweehonderdveertig kleuters. "Aan de andere kant van het terrein is nog zo'n een tank voor de middelbare scholieren", glundert hij. Reuben zegt: "Deze watervoorraad is zo fantastisch. Het is een enorme vooruitgang voor de school en dat hebben we echt aan de stichting te danken. Toen de financiering eenmaal rond was, is het allemaal best snel gegaan", legt hij uit. "We hadden het project goed voorbereid en hebben goede installateurs gevonden. Daarbij moet ik wel zeggen dat ik er bij ieder project zelf bovenop zit. Ook bij het waterproject heb ik iedere stap gevolgd. Dat vind ik belangrijk, want dan kan ik direct ingrijpen als er iets mis dreigt te gaan of vertraging oploopt. Ik voel me enorm verantwoordelijk. We zijn ook echt heel dankbaar voor de steun."

Eetzaal

Er is een grote noodzaak voor een eetruimte voor de lagere schoolleerlingen. De huidige situatie is al enige tijd niet meer echt verantwoord en moeilijk. Daarnaast is het een eis vanuit de overheid dat er een eetzaal is. De school is met deze uitdaging ambitieus aan de slag gegaan. De verschillende wensen en mogelijkheden zijn geïnventariseerd. En daarbij dachten ze niet alleen aan vandaag, maar ook aan morgen. Toen de wensen duidelijk waren zijn de bouwtekeningen gemaakt en is het project beschreven.

We komen met z'n drieën al in de buurt van dit nieuwe grote eetzaalproject. Eerst wijst Reuben mij er nog op dat er op verschillende plaatsen op het terrein stenen zijn geplaatst om al die modderpoelen bij heftige regenval te voorkomen. Een stenen afrastering bij de school en ook een wand in de buurt van de te bouwen eetzaal. En dan zie ik waar het op dit moment om draait. We komen bij een enorm terrein. Niet iets waar ik zelf voor ogen had, aan toen we het over de eetzaal hadden. Nu wordt duidelijk dat ze, als ze met elkaar een plan maken ook met een doordacht plan komen, met daarin het verwezenlijken van nieuwe wensen en dromen. De eetruimte is noodzakelijk.

Hoe deze er uit komt te zien is de uitkomst van het bij elkaar brengen van de verschillende wensen van een ieder. Met als resultaat een heel groot terrein wat al helemaal geschikt is gemaakt. De zo belangrijke en kostbare fundering ligt er, het opbouwen kan beginnen. Op dit immense terrein komen twee verdiepingen. Beneden worden kantoren gebouwd, komt de keuken en kamers waar de school dringend behoefte aan heeft, zoals een EHBO ruimte. De bovenste verdieping wordt een enorme uitgestrekte overkapte eetruimte. Zo uitgestrekt dat er ruimte is voor wel vijftienhonderd leerlingen. "Zoveel zijn er nu nog lang niet, maar we moeten ook aan de toekomst denken", lacht zuster Germana.

Waar ze ook naar uitkijken is dat er - als deze ruimte klaar is - in Makoka Village eindelijk een plek is waar veel mensen tegelijkertijd samen kunnen komen. Een mooie ruimte voor ceremonies zoals diploma-uitreikingen. "Hier kunnen geweldige evenementen georganiseerd worden. Dit missen we echt", zegt Reuben. "Tot nu toe vinden grotere bijeenkomsten gewoon op het gras plaats, dat is lastig en als het regent niet echt mogelijk."

Het geld wat "Werkplaats voor de Wereld" tot nu toe heeft bijgedragen aan de te bouwen eetzaalcomplex is eigenlijk allemaal naar cement en zand gegaan, naar de fundering. "Die is heel belangrijk en kijk eens hoe mooi het erbij ligt", zegt Reuben. "We zijn er nog lang niet, maar dit is een goede basis. En van iedere cent die binnenkomt kopen we direct materiaal."

Het project ligt op dit moment helaas tijdelijk stil in verband met de financiering. Reuben is bezig met het zoeken naar sponsoring. Er is nog veel geld nodig. Nu de fundering ligt, kan er wel steeds een deel verder gebouwd worden. En als een deel dan klaar is, ook al in gebruik worden genomen. Zuster Germana beseft goed dat dit een project is wat wel enige tijd zal gaan duren. Maar het wordt dat ook wel heel mooi en toekomstbestendig. Ze stralen er allebei bij.

Zonnepanelen

Als Reuben en ik samen verder over het terrein lopen richting technische school zijn we in gesprek over de kosten die de school met zich meebrengt, mede vanwege het voortdurende onderhoud. Hij geeft aan dat de school maandelijks TS600.000 kwijt is aan elektriciteit. Ik zeg dat ik het zo vreemd vind dat er in Tanzania niet veel meer gebruik wordt gemaakt van zonnepanelen. Dan zegt Reuben met nadruk: "Maar we hebben zonnepanelen, heel veel zelfs, genoeg voor de hele school." Hij vervolgt: "We zijn alleen bang om ze te gebruiken. We hebben eerst een *converter* nodig die op een veilige manier de stroom doorvoert. Die kost 13 miljoen Tanzaniaanse shilling en dat geld hebben we niet. Als we die *converter* zouden hebben, kunnen we alle elektriciteitskosten uitsparen. Nu bestaat de kans dat het nieuwe watersysteem crasht. Dat risico durven we niet te nemen.

Het klinkt en voelt als verspilling dat deze panelen niet worden gebruikt, dus suggereer ik Reuben om na te denken of er een mogelijkheid bestaat dit bedrag te lenen en maandelijks af te lossen met het bedrag wat nu aan elektriciteit wordt betaald. Dan zijn ze binnen drie jaar vrij van deze lasten. Hij geeft aan er nog niet op deze manier over nagedacht te hebben en dit zeker gaat doen. Ook wil hij dit met de stichting gaan bespreken.

Vocational School

En dan zijn we bij de Vocational School aangekomen: het Makoka Vocational Training Institute. Een van de vele complexen op dit mooie grote groene en ook kleurrijke terrein. We gaan door het hek en ik zie direct dat het er ruimer en frisser uit ziet dan twee jaar geleden. “Ja, we hebben de tuin gesnoeid en alles buiten onder handen genomen”, zegt Reuben. “We willen wat meer aandacht aan dit onderdeel van onze school gaan besteden”, zegt hij. Het is echt opener en vriendelijker. Reuben vertelt ook dat de eerdere directeur is vertrokken en er sinds kort een nieuwe – vrouwelijke – directeur is gekomen. Ze heet Muajuma. Helaas is ze in verband met een begrafenis vandaag niet aanwezig. Reuben vertelt dat ze enthousiast van start is gegaan en al direct een nieuwe opleiding heeft toegevoegd: een chauffeursopleiding. De trainingscoördinator en tevens docent Haji is er gelukkig wel om mij te begroeten en samen met Reuben rond te leiden. We bezoeken de kleermakersafdeling en de ruimte waar de elektriciteitslessen worden gegeven. Ik vraag wat de leerlingen voor de opleiding moeten betalen. “Voor naailessen betalen de studenten TS400.000 per jaar en voor de elektriciteitsopleiding TS500.000 per jaar”, vertelt Haji.

Naast deze en de nieuwe chauffeursopleiding worden nog cursussen voor kok, loodgieter, houtbewerker en lasser aangeboden, maar hier wordt op dit moment geen gebruik van gemaakt. Haji is docent houtbewerken. Alle materiaal is aanwezig om de lessen te kunnen verzorgen, maar er zijn geen cursisten. De kleermakerscursus heeft op dit moment twee leerlingen, de elektriciteitsopleiding eenentwintig. Van hen zijn twee vrouw. Tijdens de cursus krijgt iedereen les op de computer en leren ze met het Officepakket van Microsoft te werken. "Iedereen die de cursus afrondt kan aan het werk en voor zichzelf zorgen. Zeker als ze zelf het instrumentarium hebben. Dan is de baangarantie honderd procent", zegt Reuben overtuigend. We willen graag meer leerlingen. Er zijn er genoeg in de omgeving maar ook jongeren van ver kunnen hier de opleiding volgen." Dan krijg ik een razendsnelle actie van de studenten te zien. Speciaal voor mij wordt er in een klein team gevormd wat snel en netjes en enthousiast elektriciteit aanlegt en een lamp laat branden. Deze studenten zijn begin dit jaar gestart. Om de dag hebben ze praktijklessen, maar helaas is er voor deze grote groep cursisten een groot tekort aan materiaal om mee te oefenen en aan gereedschap zoals schroevendraaiers. Vooral de schroevendraaier die laat zien of iets onder stroom staat. Er zijn voor de elektriciteitsopleiding twee docenten beschikbaar: Abdulatif en Mariam.

Groeikansen

Even later gaan Reuben en ik aan zijn bureau in gesprek over de groeimogelijkheden voor de Vocational School. Volgens hem zijn er al extra inspanningen gedaan, zo is er onder andere geïnvesteerd in adverteren. Mede hierdoor zijn er nu veel cursisten bij de elektriciteitscursus. De instroom moet evenwel nog veel hoger. Hier heeft de stichting Werkplaats voor de Wereld ook met hem over gesproken. Het idee is ontstaan om cursisten die met succes de opleiding afronden instrumentarium mee te geven zodat ze direct in hun eigen onderhoud kunnen voorzien. Reuben en ik bespreken het volgende:

Studiefonds

Het opzetten van een studiefonds van waaruit gereedschap (het soort gereedschap is vanzelfsprekend afhankelijk van de gevolgde opleiding) en (een deel van het) schoolgeld van minder draagkrachtige uit betaald kan worden. Dit fonds kan gevuld worden met bijdragen van sponsors en ook door de leerlingen zelf en hun ouders door het opzetten van een spaarsysteem. Ouders worden dan voorgelicht over de mogelijkheid te sparen en dat dit ook kan met hele kleine bedragen per keer. Ze worden goed geïnformeerd over het spaarsysteem en uitgedaagd om te sparen voor het gereedschap. Het zou de instroom direct enorm kunnen bevorderen als de leerlingen weten dat ze na afronding van de opleiding gereedschap mee naar huis kunnen nemen. De opleiding zou ook een zoveel waardevoller investering zijn als iedereen die met succes de cursus afrondt zeker is van werk. "En dat is zo", zegt Reuben overtuigend.

Form Four vervolg

Form Four is een begrip in het Tanzaniaans onderwijsland. Form Four betekent het afronden van de *secondary school*. Na deze middelbare school kunnen leerlingen kiezen voor twee jaar high school en dan universiteit of ze gaan naar een beroepsopleiding, bijvoorbeeld voor onderwijzer of verpleegster. Maar veel leerlingen gaan helemaal niet naar een vervolgopleiding. Ouders hebben hier dan geen geld meer voor (over). Het idee wat Reuben intern wil gaan bespreken is om die leerlingen die Form Four hebben afgerond en niet naar een vervolgopleiding gaan een kort traject - bijvoorbeeld van drie tot zes maanden - aan de Vocational School aan te bieden zodat ze in ieder geval een vak leren. Een geweldig plan lijkt mij. Reuben gaat het nog met de father bespreken en hierbij is het aan de stichting voorgelegd. Voor die ouders die al gewend waren om schoolgeld te betalen is dit een klein bedrag waarmee ze hun kinderen zoveel meer kan op een toekomst bieden.

Broer en zus

Een ander idee is om een broer of een zus van een cursist korting aan te bieden. Hier heeft Reuben nog nooit aan gedacht maar het idee spreekt hem wel aan. "Dus als je een broer of zus meeneemt mag die voordeliger studeren, dat zou inderdaad de instroom kunnen bevorderen", zegt hij. Reuben gaat dit idee verder onderzoeken en bespreken.

Reuben zal (vanzelfsprekend) met de stichting in contact blijven over de ontwikkelingen omtrent de Vocational School.

Afronding schoolbezoek

Zeven koeien en drieëntwintig varkens zijn er nu bij de school. Reuben is medeverantwoordelijk voor de verzorging van de dieren. Hij draait de agrarische groep en dit doet hij graag. Reuben is dertig jaar. Hij is actief leraar geschiedenis en verantwoordelijk voor het mede-ontwikkelen, schrijven en

aanvragen van projecten. En hij is de contactpersoon gedurende het hele traject. Hij werkt van 's ochtends 5.00 uur tot 's avonds 21.00 uur. Het is zijn leven. Hij doet het met overtuiging en plezier.

Natuurlijk ga ik mee lunchen. Dat is geen vraag, dat is hier de gewoonte, de gastvrijheid. Ook moet ik nog een aantal mensen begroeten, waaronder natuurlijk zuster Rose Andondile. Rose begroet mij ook al als een oude bekende. Het voelt helemaal vertrouwd om op deze school te zijn, met al deze vertrouwde gezichten en de hartelijke ontvangst. Nadat father Siderius ons is voorgedaan in gebed, lunchen we met z'n zessen een heerlijke lunch. Dan volgt een hartelijk afscheid.

Ziekenhuis

Na de lunch gaan Reuben en ik met mijn taxichauffeur naar het ziekenhuis Msamaria Mwema. We rijden naar beneden en aan het einde van de weg zie ik een gebouw. Hier ben ik nog nooit geweest. Wist zelfs niet van het bestaan. "Zonder de stichting was dit ziekenhuis er nooit geweest", zegt Reuben. "Het ziekenhuis is heel belangrijk in deze regio en de stichting heeft een heel belangrijke rol gespeeld in het bestaan en het voortbestaan." "Ik ken dit ziekenhuis heel goed", zegt mijn chauffeur ineens. Hij woont in deze wijk. "Ik ben hier regelmatig met een van mijn kinderen geweest en die werden goed verzorgd." Een prachtige tuin is het eerste wat opvalt als we aan komen rijden. Het is er rustig. "Wat een goed teken eigenlijk", zeg ik tegen Reuben. "Had je vanmorgen moeten komen", zegt hij lachend. "Ik was hier vanmorgen even om onze komst aan te kondigen en het was zo druk. Nu is het inderdaad rustig." Reuben stelt me voor aan een aantal medewerkers. We krijgen een rondleiding en bekijken onder andere de verloskamer. Hoe anders dan bij ons. De zuster die ons rondleidt doet hier zelf de bevallingen en ze straalt als ze erover vertelt. "Je weet nooit wanneer er een bevalling zal zijn, mensen komen hier gewoon naartoe als het zover is", vertelt ze.

Het ziekenhuis is mede het centrale punt voor de uitgifte van de aidsmedicatie in dit deel van de stad. Ik spreek de verantwoordelijke hiervoor. Hij vertelt dat het om meer dan tweehonderd mensen gaat die vanuit dit ziekenhuis hun pillen krijgen. De medicijnen hoeven niet door hen betaald te worden. Het gaat om mannen, vrouwen en kinderen die hiv positief zijn, het meeste vrouwen. Ze krijgen daarnaast voorlichting en worden ook met elkaar in contact gebracht. Tot slot begroet ik nog kort de directeur. Ze komt net aanlopen en is duidelijk druk.

Mooi om dit goed verzorgde ziekenhuis te zien. Alles lijkt netjes en georganiseerd. Reuben en ik nemen afscheid. Hij vraagt mij de Natasja, haar ouders en andere betrokkenen hartelijk te groeten en te bedanken voor de onmisbare steun. Hij is heel blij met de mooie samenwerking. Reuben gaat terug naar school en ik stap in bij mijn chauffeur. Benieuwd of en wanneer ik weer bij de school zal zijn. Het was ook nu weer een mooi bezoek aan een schitterende school.

Wies Kalsbeek, mei 2022

Ter info

Reuben heeft de volgende informatie en contacten van mij gekregen:

Tools to Work www.toolstowork.nl

Gered Gereedschap www.geredgereedschap.nl

Biblioneef www.biblioneef.nl

Felix Okinyi van de stichting Flowers of Hope in Eldoret in Kenia

Francis Okech van de stichting Morkishwa in Oeganda

Felix en Francis zijn beide vriendelijke gedreven mensen die veel hebben bereikt met hun Vocational Training Schools en bij wie Reuben wellicht informatie kan krijgen die de school verder kan helpen.